

OMSTÄLLNINGS- AVTALET ■ ►

Omställningsavtalet mellan **Svenskt Näringsliv**
och **PTK – Förhandlings- och samverkansrådet**

Läs mer om TRR på www.TRR.se

FÖRHANDLINGSPROTOKOLL 1997-12-18

Ärende	Överenskommelse om Omställningsavtal
Parter	Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) Privattjänstemannakartellen (PTK)
Närvarande för SAF	Gösta Larsson, ordförande, Jan-Peter Duker, Christer Flodén, Bengt Huldt, Cecilia Johansson, Olof Nordenfelt, Anders Sandgren, Bo Sundén, Göran Trogen och Carl Magnus Pontén, vid protokollet
Närvarande för PTK	Björn Bergman, Holger Eriksson, Jöran Tjernell, Mari-Ann Krantz, Isa Skoog, Karl-Gunnar Skoog, Jeanette Janson och Monika Gustafsson

---

§ 1

SAF och PTK överenskommer om omställningsavtal enligt bilaga 1 att gälla från den 1 januari 1998.

Avtalet ersätter överenskommelsen om omställningsavtal den 17 augusti 1994.

§ 2

SAF och PTK rekommenderar respektive förbund att antaga omställningsavtalet.

Avtalet blir inte giltigt förrän det antagits på samtliga mellanvarande avtalsområden.

§ 3

Parterna överenskommer att om Kollektivavtalsstiftelsen Trygghetsrådet* (Trygghetsrådet) trätt in och lämnat omställningsstöd enligt § 15 i omställningsavtalet kan Trygghetsrådet enligt särskild överenskommelse mellan SAF och PTK ersättas härför ur de särskilda värdesäkringsmedlen enligt ITP-planen.

§ 4

Grundtanken i omställningsavtalet är att företaget fortlöpande avsätter ekonomiska medel som skall användas i samband med driftsinskränkning. Därigenom skall i en sådan situation såväl företagets behov vad gäller arbetsstyrkans sammansättning som uppsagdas krav på ekonomisk kompensation och hjälp till nytt arbete kunna tillgodoses.

Detta innebär i sin tur ett åläggande för berörda parter att vid aktualiserad driftsinskränkning på endera partens begäran söka träffa överenskommelse om turordningen vid uppsägning. De har därvid ett gemensamt ansvar för att den arbetsstyrka som sammansätts gör det möjligt för företaget att uppnå ökad produktivitet, lönsamhet och konkurrenskraft.

* Enligt styrelsebeslut den 8 mars 2000 är stiftelsens namn och firma ändrat till Kollektivavtalsstiftelsen TRR Trygghetsrådet.

§ 5

Parterna noterar styrelsens i Trygghetsrådet möjlighet att tillsätta nämnder för behandling av olika frågor.

§ 6

Parterna överenskommer att gemensamt och senast den 30 juni 1999 ha utvärderat verksamheten enligt omställningsavtalet.

§ 7

Avgiften till Trygghetsrådet för AGE och omställningsstöd skall från och med 1998 vara 0,30 % per år. För företag som enligt § 11 omställningsavtalet träffar lokal överenskommelse att inte omfattas av Trygghetsrådets tjänster beträffande omställningsstöd reduceras avgiften med en procentsats som Trygghetsrådets styrelse fastställer, dock med minst 0,12 procentenheter.

§ 8

SAF och PTK är ense om att omgående fortsätta överläggningarna om ett nytt pensionssystem med sikte på att överenskommelse skall träffas så snart som möjligt.

§ 9

Förhandlingsprotokollet den 25 april 1988 angående säranslutning av företag till Tjänstemännens Trygghetsfond med senare gjorda ändringar och tillägg skall allttjämt äga motsvarande tillämpning beträffande Trygghetsrådet. Protokollet jämte senare gjorda ändringar och tillägg skall ha samma giltighetstid som omställningsavtalet.

§ 10

SAF och PTK är ense om att snarast inbjuda LO till gemensamma överläggningar angående likartade grunder beträffande avgångsersättning för samtliga anställda i ett företag vid uppsägning på grund av arbetsbrist.

§ 11

Att förutom ordföranden justera protokollet utses Holger Eriksson.

Vid protokollet

Carl Magnus Pontén

Justeras

Gösta Larsson

Holger Eriksson

§ 1

Detta avtal tecknas för att underlätta de omställningsproblem som uppstår både för anställda och företag när arbetsbrist uppstår på grund av utvecklingsåtgärder, omstrukturering, rationalisering och olönsamhet.

De anställda som blir övertaliga vid arbetsbrist skall hjälpas dels ekonomiskt under en omställningsperiod och dels att finna nytt arbete.

De företag hos vilka övertalighet vid arbetsbrist uppstår skall beredas sådana förutsättningar i bemanningshänseende som i största möjliga utsträckning främjar dessas fortsatta verksamhet.

§ 2

SAF och PTK överenskommer om stöd för uppsagda i form av avgångsersättning (AGE) samt åtgärder som underlättar att få nytt arbete till de anställda som blivit uppsagda eller riskerar bli uppsagda på grund av arbetsbrist (omställningsstöd).

Kollektivavtalsstiftelsen Trygghetsrådet (Trygghetsrådet) utger AGE och tillhandahåller omställningsstöd enligt detta avtal och enligt beslut i Trygghetsrådets styrelse.

§ 3

SAF och PTK beslutar om den avgift som vid varje tidpunkt skall erläggas till Trygghetsrådet.

§ 4

Trygghetsrådets styrelse består av tolv ledamöter. SAF och PTK utser vardera sex ledamöter. SAF utser styrelsens ordförande och PTK dess vice ordförande.

Verksamhet kan bedrivas i annan organisationsform, exempelvis aktieföretag.

För Trygghetsrådets kansli ansvarar en VD.

§ 5

SAF och PTK noterar att samtliga berörda PTK-förbund enats om att i företag befintliga tjänstemannaklubbar respektive av tjänstemännen utsedda representanter inom PTK-området kan beträffande detta avtal och beträffande frågor om personalinskränkning enligt avtalen om allmänna anställningsvillkor gentemot arbetsgivaren företrädas av ett gemensamt organ, PTK-L. Detta organ skall anses vara "den lokala arbetstagarparten" i de nämnda avtalen. PTK-L skall även anses vara "den lokala arbetstagarorganisationen" enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd.

§ 6

Detta avtal tecknas mellan SAF och PTK och avses omfatta mellanvarande avtalsområden.

Om detta avtal i annat sammanhang antages för att gälla för alla anställda hos ett delägarföretag i SAF, skall insatser och förpliktelser enligt avtalet gälla även för företaget och dess anställda om dels de föreskrivna avgifterna betalas till Trygghetsrådet och dels turordningsregler antagits mellan vederbörande avtalsparter enligt bifogad mall, bilaga A.

Avgångsersättning (AGE)

§ 7

Avgångsersättning (AGE) kan utges till anställda som blir uppsagda på grund av arbetsbrist. AGE utges av Trygghetsrådet.

§ 8

AGE utges efter prövning av den anställdes enskilda förhållanden under förutsättning att följande krav är uppfyllda

- Den anställda skall ha arbetat vid och ha blivit uppsagd på grund av arbetsbrist i ett företag som är anslutet till Trygghetsrådet.
- Den anställda skall senast avgångsdagen ha fyllt 40 år och ha varit anställd fem år sammanhängande tid i företaget. Om han inom fem år före den aktuella uppsägningen på grund av arbetsbrist sagts upp från ett annat till Trygghetsrådet anslutet företag får han tillgodoräkna sig anställningstid jämväl i den föregående anställningen.
- Den anställda skall bli arbetslös vid anställningens upphörande.

AGE utges i proportion till arbetstidens längd. För kortare arbetstid än fem timmar i veckan utgår ingen AGE.

Rätt till AGE är personlig och kan inte överlåtas till annan.

§ 9

Det ankommer på såväl företag som anställda att sända in ansökan om AGE till Trygghetsrådet. Trygghetsrådet tillhandahåller ansökningsformulär.

Ansökan måste ha kommit in till Trygghetsrådet inom två år från avgångstidpunkten för att AGE skall kunna beviljas.

Omställningsstöd

§ 10

Trygghetsrådet tillhandahåller åtgärder vilka underlättar att få nytt arbete (omställningsstöd).

§ 11

Företag kan träffa lokal överenskommelse om att inte taga Trygghetsrådets omställningsstöd enligt § 10 i anspråk. En sådan överenskommelse skall avse åtgärder i händelse av övertalighet vid företaget.

Överenskommelsen skall träffas med berörd fackklubb i företaget. Det förutsättes att parterna underrättar sig om innehållet i det omställningsstöd som Trygghetsrådet tillhandahåller.

En kopia av överenskommelsen måste inges för registrering hos Trygghetsrådet.

§ 12

Anställd som arbetat minst 16 timmar i genomsnitt per vecka under ett år vid ett och samma företag och som blivit uppsagd på grund av arbetsbrist kan få hjälp med omställningsstöd om företaget är anslutet till Trygghetsrådet.

Efter prövning hos Trygghetsrådet kan omställningsstöd även ges åt en anställd som slutat sin anställning utan att uppsägning gjorts, om det klart framgår att den anställde slutar på initiativ av arbetsgivaren och på grund av arbetsbrist.

§ 13

Med stöd av lokal överenskommelse äger företaget i samband med uppsägning på grund av arbetsbrist förfoga över ett belopp per anställd som uppfyller villkoren i § 12 första stycket, vilket ställs till förfogande av Trygghetsrådet. Den uppsagde äger i sådant fall inte rätt till åtgärder enligt § 12.

Företaget äger också - efter prövning hos Trygghetsrådet - förfoga över belopp enligt första stycket om den anställde slutar sin anställning utan att uppsägning gjorts, om det klart framgår att anställningen upphör på initiativ av arbetsgivaren och att orsaken är arbetsbrist.

Riktpunkten för det belopp som avses i första stycket är att det skall motsvara Trygghetsrådets totala kostnad per person vid varje tidpunkt för omställningsstöd. Trygghetsrådets styrelse fastställer för varje halvår beloppets storlek per heltidsanställd. För deltidsanställda anpassas beloppet.

Belopp kan utbetalas tidigast den dag vederbörande slutar sin anställning i företaget.

§ 14

Om de lokala parterna inte träffat sådan uppgörelse som sägs i § 13 första stycket kan den uppsagde aktualisera frågan om hjälp i annan form än från Trygghetsrådet. Närmare riktlinjer beslutas av Trygghetsrådets styrelse som även slutligt prövar det enskilda fallet.

§ 15

Om ett företag på grund av obestånd eller på annat sätt inte uppfyller en förpliktelse som avtalats i samband med en lokal överenskommelse enligt § 11 skall Trygghetsrådet lämna omställningsstöd. Återkrav kan riktas mot företaget från Trygghetsrådet.

§ 16

Företag som träffat lokal överenskommelse enligt § 11 kan åter ansluta sig till Trygghetsrådet. De anställda omfattas då av Trygghetsrådets omställningsstöd först efter ett år. Dock kan omställningsstöd utges genast om företaget till Trygghetsrådet vid anslutningen erlägger ett års avgift retroaktivt.

§ 17

Trygghetsrådets styrelse bestämmer utformning och omfattning av omställningsstödet samt utöver vad ovan sagts grunder för beräkning av belopp och formerna för utbetalningar.

§ 18

Det ankommer på såväl företag som anställda att sända in ansökan till Trygghetsrådet om stöd. Trygghetsrådet tillhandahåller ansökningsformulär.

Ansökan måste ha kommit in till Trygghetsrådet inom två år från avgångstidpunkten för att stöd skall kunna beviljas.

Giltighetstid

§ 19

Avtalet gäller tills vidare och har en ömsesidig uppsägningstid om sex månader.

Samma uppsägningsbestämmelse gäller för det avtal som träffas mellan förbundsparterna.

Skulle avtalet sägas upp av förbundspart inom ett avtalsområde äger förbundsparterna inom övriga områden säga upp avtalen till upphörande vid samma tidpunkt som det först uppsagda avtalet om detta sker inom en månad från den tidpunkt uppsägning annars skulle ha skett.

Förbundspart som gör uppsägning är skyldig underrätta SAF och PTK om denna.

Underbilaga A

De lokala parterna skall vid aktualiserad personalinskränkning värdera företagets krav och behov i bemanningshänseende. Om dessa behov inte kan tillgodoses med tillämpning av lag skall fastställandet av turordning ske med avsteg från bestämmelserna i lagen om anställningsskydd.

De lokala parterna skall därvid göra ett urval av de anställda som skall sägas upp så att företagets behov av kompetens särskilt beaktas liksom företagets möjligheter att bedriva konkurrenskraftig verksamhet och därmed bereda fortsatt anställning.

Det förutsätts att de lokala parterna på endera partens begäran träffar överenskommelse om fastställande av turordning vid uppsägning med tillämpning av 22 § lagen om anställningsskydd och de avsteg från lagen som erfordras.

De lokala parterna kan också med avvikelse från bestämmelserna i 25-27 §§ lagen om anställningsskydd överenskomma om turordning vid återanställning. Därvid skall de ovan nämnda kriterierna gälla.

Det åligger de lokala parterna att på begäran föra förhandlingar som sägs i föregående stycken liksom att skriftligen bekräfta träffade överenskommelser.

Enas inte de lokala parterna, äger förbundsparterna om endera begär det, träffa överenskommelse i enlighet med ovan angivna riktlinjer.

Det förutsätts att arbetsgivaren inför behandlingen av frågorna som berörs i denna bilaga tillhandahåller den lokala respektive förbundsavtalsparten relevant faktaunderlag.

Anmärkning

Utan lokal eller central överenskommelse enligt ovan kan uppsägning på grund av arbetsbrist respektive återanställning prövas enligt lag med iakttagande av förhandlingsordningen.

FÖRHANDLINGSPROTOKOLL 25 APRIL 1998

Ärende	Säranslutning av företag till Tjänstemännens Trygghetsfond
Parter (PTK)	Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF) Privattjänstemannakartellen
Lokal	SAFs lokaler i Stockholm
Närvarande för SAF	Karl Erik Önesjö (ordf), Olof Ljunggren, Lars-Gunnar Albåge, Ulf Nilsson och Karl-Olov Samuelsson (vid protokollet)
Närvarande för PTK	Björn Bergman, Bertil Blomqvist, Sten Olof Heldt, Lars Hellman, Bo Henning, Sven Magnusson, Lars E Rabenius, Rune Tjernell och Stig Ahlin (adjungerad)

---

§ 1

SAF och PTK noterar att överenskommelser träffats den 5 april 1974 och 1 maj 1982 rörande möjligheten att till Tjänstemännens Trygghetsfond 1) ansluta företag som ej är delägare i SAF.

SAF och PTK är ense om att ersätta ovan nämnda överenskommelse med följande bestämmelser.

§ 2

SAF och PTK rekommenderar Trygghetsrådets styrelse att bevilja företag, som inte är delägare i SAF, anslutning till Tjänstemännens Trygghetsfond för i företaget anställda och till Trygghetsfonden anslutningsbara tjänstemän under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

Företaget skall med PTK-förbund ha träffat hängavtal eller motsvarande till – utöver Trygghetsavtalet¹⁾ – alla de övriga avtal mellan respektive SAF-förbund och PTK-förbund vilka reglerar anställningsförhållandena för tjänstemän såsom löner, allmänna anställningsvillkor, arbetstid, ITP, TGL, TFA etc.

Ansökan om anslutning skall åtföljas av kopior av tidigare nämnd avtal.

I de fall där speciella omständigheter föreligger kan TRRs styrelse besluta att anslutning skall kunna ske även av företag som träffat hängavtal med icke-PTK-förbund, om övriga ovannämnda villkor är uppfyllda.

---

1) Enligt överenskommelse 1994-08-17 ersätts Tjänstemännens Trygghetsfond av Kollektivavtalsstiftelsen Trygghetsrådet och Trygghetsavtalet av omställningsavtalet.

§3

SAF och PTK är ense om att avgiften till Tjänstemännens Trygghetsfond för ifrågavarande företag tillsvidare skall med 0,3²⁾ procentenheter av företagets lönesumma för anslutningsbara tjänstemän överstiga den avgift som SAFs delägarföretag vid varje tillfälle har att erlægga.

§4

Detta avtal gäller fr o m den 1 maj 1988 och därefter med samma giltighetstid som Trygghetsavtalet.

§5

Att förutom ordföranden justera protokollet utsågs Olof Ljunggren och Bertil Blomqvist.

Vid protokollet

Karl-Olov Samuelsson

Justeras

Karl Erik Önnesjö

Olof Ljunggren

Bertil Blomqvist

2) Ändrat till 0,4 procentenheter enligt förhandlingsprotokoll 1993-02-23.

BILAGA TILL FÖRHANDLINGS PROTOKOLL 1988-04-25

Bilaga 1

1 Säranslutning till Tjänstemännens Trygghetsfond kan ske såväl av företag, föreningar, institutioner etc vilka är anslutningsbara till SAF som av sådana vilka ej kan anslutas till SAF.

Är företaget anslutningsbart till SAF skall TRRs kansli underrätta SAF och berört PTK-förbund. SAF underrättar respektive arbetsgivarförbund så snart fullständig ansökan, omfattande det material som TRR behöver för ärendets behandling, inkommit. Från sistnämnda tidpunkt ges SAF-förbundet en tid om tre månader att ackvirera företaget varefter anslutning till Tjänstemännens Trygghetsfond sker, om företaget inte dessförinnan gått in i SAF-förbundet. Säranslutningen sker retroaktivt fr o m det datum hängavtalet gäller. Retroaktiviteten är dock begränsad till 5 år före det datum beslut om säranslutning fattas.

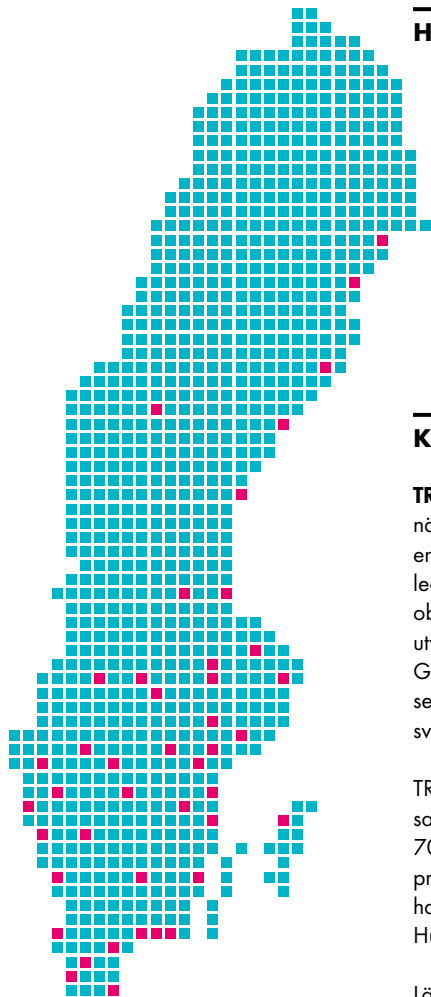
Anmärkning

Avgift debiteras – i förekommande fall retroaktivt – fr o m det datum säranslutning gäller.

2 Vad beträffar §2 i förhandlingsprotokollet gäller att, om flera arbetstagarförbund är representerade vid företaget men endast ett av dem träffat sådant avtal, anslutning skall avse samtliga anslutningsbara tjänstemän vid företaget.

3 Om en uppsägning sker inom tre månader efter säranslutning till Tjänstemännens Trygghetsfond skall det anslutna företaget (motsvarande) erlägga full avgift för tre månader före anslutningen. Tjänstemännen omfattas av Trygghetsavtalets förmåner utan ytterligare prövning av anslutningen. Tjänsteman vid företaget som försatts i konkurs skall omfattas av dessa förmåner även om företaget inte kan erlägga retroaktiv avgift.³⁾

3) Punkten fick denna lydelse enligt överenskommelse 1989-08-31.

HÄR FINNS VI

Borås	Katrineholm	Stockholm
Eskilstuna	Kristianstad	Sundsvall
Falun	Lidköping	Trollhättan
Gislaved	Linköping	Umeå
Gävle	Luleå	Uppsala
Göteborg	Lund	Visby
Halmstad	Malmö	Västervik
Helsingborg	Motala	Västerås
Jönköping	Norrköping	Växjö
Kalmar	Nyköping	Ystad
Karlshamn	Oskarshamn	Örebro
Karlskoga	Ronneby	Örnsköldsvik
Karlskrona	Skellefteå	Östersund
Karlstad	Skövde	

KORT OM TRR

TRR Trygghetsrådet arbetar med omställning och har närmare 40 års erfarenhet av övertalighet. Vi arbetar som en långsiktig partner. TRR ger råd och stöd till medarbetare, ledning och fackliga företrädare i företag. Vi är den enda oberoende aktören på den svenska marknaden och har utvecklat en komplett metodik för att coacha tjänstemän. Genom att skapa förändringskraft hos individen, har vi de senaste tio åren hjälpt mer än 20 000 företag att vända en svår situation.

TRR ägs av Svenskt Näringsliv och PTK – Förhandlings- och samverkansrådet. Över 32 000 företag med sammanlagt 700 000 medarbetare, huvudsakligen tjänstemän i det privata näringslivet, är anslutna till TRR. Organisationen har cirka 250 medarbetare på drygt 40 platser i landet. Huvudkontoret finns i Stockholm.

Läs mer på www.TRR.se